

ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
POZIOM PODSTAWOWY
Wiedza o społeczeństwie
Zadania od 1 do 27 (100 pkt)

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza poziomu podstawowego można uzyskać maksymalnie 100 punktów,
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych), uznaje się każdą inną pełną i poprawną merytorycznie odpowiedź, przyznając za nią maksymalną liczbę punktów,
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, oceniane w skali 0 – 1, punkt przyznaje się wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający,
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tylko tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu,
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Zadania		Model odpowiedzi	Schemat punktowania	
nr zadania	część zadania		Punkty za poszczególne części zadania	Punkty za całe zadanie
1		B		0 – 1
2		A		0 – 1
3		D		0 – 1
4		C		0 – 1
5		D		0 – 1
6	A	▪ [socjalizacja] pierwotna ▪ [socjalizacja] wtórna	0 – 1 za obie nazwy	0 – 3
	B	• Grupy wpływające na jednostkę: ▪ socjalizacja pierwotna – rodzina [rówieśnicy, środowisko lokalne] ▪ socjalizacja wtórna – grupy wtórne <i>Uwaga: przy s. wtórnej zdający może podać konkretny przykład – uczniowie szkoły, pracownicy zakładu pracy, członkowie stowarzyszenia</i>	0 – 1 po 1 pkt za poprawne określenie każdej z dwóch różnic	
		• Aktywność jednostki: ▪ socjalizacja pierwotna – naśladownictwo ▪ socjalizacja wtórna – świadome zdobywanie umiejętności	0 – 1 po 1 pkt za poprawne określenie każdej z dwóch różnic	

7		<table border="1"> <tr> <td>I. grupa przyjaciół</td> <td>A</td> <td>D</td> <td>F</td> </tr> <tr> <td>II. wojsko</td> <td>B</td> <td>D</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>III. międzynarodowa organizacja charytatywna</td> <td>B</td> <td>D</td> <td>E</td> </tr> </table>			I. grupa przyjaciół	A	D	F	II. wojsko	B	D	E	III. międzynarodowa organizacja charytatywna	B	D	E	po 1 pkt za poprawne przypisanie trzech liter do jednej grupy	0 – 3
	I. grupa przyjaciół	A	D	F														
	II. wojsko	B	D	E														
III. międzynarodowa organizacja charytatywna	B	D	E															
8		2 – A 1 – B -			po 1 pkt za każde poprawne przyporządkowanie	0 – 2												
9	A	Ruchliwość pionowa to przemieszczanie się osób między warstwami (klasami) społecznymi. <i>Uwaga: należy uznać wszystkie inne podobnie sformułowane odpowiedzi.</i>			0 – 1	0 – 5												
	B	np.: zmiana statusu materialnego, zmiana statusu zawodowego, zdobycie wykształcenia, zawarcie związku małżeńskiego z osobą z wyższej warstwy społecznej			0 – 2 po 1 pkt za wskazanie jednego czynnika													
	C	▪ awans społeczny ▪ degradacja społeczna			0 – 2 po 1 pkt za każdą poprawną nazwę													
10		1992	Maastricht	Utworzenie Unii Europejskiej.	po 1 pkt za każdy poprawny wpis w tabeli	0 – 6												
		1997	Amsterdam	Zwiększenie znaczenia instytucji UE w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz współpracy policyjnej i sądowej; wzmocnienie praw obywateli w zakresie zatrudnienia i spraw socjalnych.														
		2001	Nicea	Nowy podział głosów w Radzie UE i nowe zasady reprezentacji państw w instytucjach wspólnotowych.														
11	A	fałsz			0 – 1	0 – 4												
	B	fałsz			0 – 1													
	C	prawda			0 – 1													
	D	prawda			0 – 1													
12	A	prawda			0 – 1	0 – 4												
	B	prawda			0 – 1													
	C	fałsz			0 – 1													
	D	prawda			0 – 1													
13	A	fałsz			0 – 1	0 – 4												
	B	fałsz			0 – 1													
	C	prawda			0 – 1													
	D	prawda			0 – 1													
14	A	2			0 – 1	0 – 4												
	B	3			0 – 1													
	C	4			0 – 1													
	D	1			0 – 1													

15	A	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	po 1 pkt za poprawne uzupełnienie całego wiersza (nazwa województwa i nazwa miasta- siedziby wojewody)	0 – 6																
	B	mazowieckie	Warszawa																		
	C	świętokrzyskie	Kielce																		
	D	śląskie	Katowice																		
	E	opolskie	Opole																		
	F	wielkopolskie	Poznań																		
16	A	Organizacja Narodów Zjednoczonych		po 1 pkt za każdy prawidłowy podpis	0 – 3																
	B	Unia Europejska																			
	C	(Organizacja) Paktu Północnoatlantyckiego																			
17	A	przedawnienie		po 1 pkt za każde prawidłowe przyporządkowanie	0 – 4																
	B	uniewinnienie																			
	C	ułaskawienie																			
	D	oskarżenie																			
18	A	Jesień Narodów		po 1 pkt. za uzupełnienie luki	0 – 4																
	B	Okrągły Stół																			
	C	Tadeusz Mazowiecki																			
	D	aksamitna rewolucja																			
19		C			0 – 1																
20		▪ Postać A – Matka Teresa [z Kalkuty]; Agnes Bojaxhiu ▪ Postać B – Księżna [Walii] Diana; Lady Diana; Diana Spencer		po 1 pkt za prawidłowe rozpoznanie każdej postaci	0 – 2																
21		<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>A</td> <td>Norwegia</td> <td>nie</td> <td>tak</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>Irlandia</td> <td>tak</td> <td>nie</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>RFN[Niemcy]</td> <td>tak</td> <td>tak</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>Szwajcaria</td> <td>nie</td> <td>nie</td> </tr> </table>		A	Norwegia	nie	tak	B	Irlandia	tak	nie	C	RFN[Niemcy]	tak	tak	D	Szwajcaria	nie	nie	po 1 pkt. za nazwę państwa i jedno prawidłowe wskazanie; po 2 pkt. za poprawne uzupełnienie całego wiersza	0 – 8
A	Norwegia	nie	tak																		
B	Irlandia	tak	nie																		
C	RFN[Niemcy]	tak	tak																		
D	Szwajcaria	nie	nie																		
22	A	TAK – art. 141, ust.1		0 – 1	0 – 8																
	B	NIE – art.127, ust.3		0 – 1																	
	C	NIE – art.131, ust.1		0 – 1																	
	D	NIE – art.145, ust.2		0 – 1																	
	E	TAK – art.131, ust.1		0 – 1																	
	F	NIE – art. 131, ust.4		0 – 1																	
	G	TAK – art.127, ust.3		0 – 1																	
	H	TAK – art.127, ust.4		0 – 1																	
23		▪ Opinie: 3, 6, 8, 9, 10 ▪ Fakty: 1, 2, 4, 5, 7		po 1 pkt. za 3 poprawnie określone opinie lub fakty; po 2 pkt za 4 poprawnie określone opinie lub fakty	0 – 4																

24	A	45,5%	0 – 1	0 – 3
	B	62,7%	0 – 1	
	C	52,1%	0 – 1	
25	A	<u>Ocena</u> Prawa mieszkańców zostały zabezpieczone, <u>Uzasadnienie</u> np.: • możliwość zmiany statusu [stanu] prawnego terenów, • możliwość starania się o odszkodowanie, • możliwość żądanie wykupienia nieruchomości. lub <u>Ocena</u> Prawa mieszkańców nie zostały zabezpieczone, <u>Uzasadnienie</u> np.: • nie przeprowadzono lokalnego referendum, • władze państwowe nie informowały o planach, więc ludzie budowali nowe domy, • mieszkańcy nie będą mogli swobodnie korzystać ze swojej własności.	0 - 2 1 pkt za ocenę; 1 pkt za uzasadnienie oceny	0 – 4
	B	Tekst A zwraca się uwagę na problemy ważne dla lokalnych społeczności. Tekst B eksponuje natomiast korzyści istotne dla całego kraju.	0 – 2 1 pkt za wskazanie różnicy: problemy-korzyści; 1 pkt za wskazanie różnicy: lokalna społeczność- cały kraj	
26		np.: - koniunkturalizm części polityków, - zdobycie władzy jest dla części polityków ważniejsze niż programy (doktryny, ideologie), - władza jest dla wielu polityków celem samym w sobie, <u>Uwaga:</u> należy uznać wszystkie inne odpowiedzi oddające istotę zjawiska.		0 – 1
27	A	Zdający wyraża jednoznaczne stanowisko.	0 – 1	0 – 12
	B	1) aspekt polityczny, np.: - zacieśnienie współpracy w ramach Sojuszu, - wzmocnienie pozycji Polski na zewnątrz, - możliwość pogorszenia stosunków z Rosją, - kolejne pole konfliktu między partiami. 2) aspekt społeczny, np.: - utworzenie nowych miejsc pracy, - rozwój lokalnych inicjatyw (np. kulturalnych), - możliwość gwałtownych protestów mieszkańców, - utrudnienia w komunikacji lokalnej.	0 – 8 1 pkt. za jeden argument (maks. 2 pkt. za każdy aspekt)	

	3) aspekt ekonomiczny, np.: - zwiększenie obrotów w okolicznych sklepach, - dodatkowe wpływy do budżetu gminy, - mniejsze wpływy z turystyki, - ograniczenie obszarów pod inwestycje. 4) aspekt ekologiczny, np.: - zagospodarowanie terenów nieużytkowanych, - lokalizacja bazy z dala od terenów chronionych, - ogromny wzrost poziomu hałasu, - groźba zanieczyszczenia gleby i wody.		
C	Odniesienie się do wybranego kontrargumentu. Zdający przytacza argument osób zajmujących przeciwne stanowisko i polemizuje z nim.	0 – 1	
D	Wykorzystanie materiału źródłowego. Zdający przywołuje fakt, opinię lub dane zawarte w źródle i podaje autora wypowiedzi (autora artykułu) oraz tytuł czasopisma.	0 – 1	
E	Zachowanie formuły listu. Zdający zamieszcza datę, adresata i podpis.	0 – 1	